

Länsstyrelsen
Västerbottens län

Bilaga 2. till "Beslut om naturreservat för Haukträsket".

SKÖTSELPLAN

Datum
2008-10-22

Beteckning
511-10811-2006

1(9)

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET HAUKTRÄSKET I LYCKSELE KOMMUN

Foto: Länsstyrelsen

Länsstyrelsen i Västerbottens län
Storgatan 71B
901 86 Umeå
Växel: 090-10 70 00

1. Syfte med säkerställande och skötsel

Syftet med Haukträskets naturreservat är att bevara och återställa de värdefulla naturmiljöerna i gynnsamt tillstånd. Naturmiljöerna utgörs av naturliga barrsumpskogar och boreala våtmarker. Delar av både skog och myr har berörts av skogsbrand och ett begränsat utsnitt är hydrologiskt förändrat genom dikning. Syftet nås genom att naturliga processer tillåts fortgå ostört, genom naturvårdsbränning och genom återställning av hydrologin. Naturskogsstrukturer som skiktning, gamla grova träd och död ved ska förekomma i gynnsam omfattning. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna uppleva områdets typiska naturmiljöer och arter. Utöver friluftsliv, ska reservatet även kunna utnyttjas för naturstudier, undervisning och forskning.

2. Beskrivning av naturreservatet

2.1 Administrativa uppgifter

Namn	Haukträsket
Nummer	2402200
Reg-DOS-id:	2014112
Natura 2000, områdeskod:	-
Kommun	Lycksele
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	Haukträsket ligger ca 12 km NV Kattisavan, ekokarta 22I 8-9a-b mittkoordinat: 7193700, 1602200 (RT90, 2,5 gonV)
Naturgeografisk region	32 c, Norra Norrlands barrskogsområden och bergkullslätter
Gräns	Se bifogad beslutskarta, bilaga 1.
Markägare/Ägarkategori	Staten genom Naturvårdsfonden
Fastighet	Fastighetsbildning pågår
Förvaltare	Länsstyrelsen
Totalareal	85 hektar
Skyddad areal produktiv skog	53 hektar

2.2 Naturtyper

Naturtypsindelning ¹	Areal (ha)
Granskog	- blåbärsristyp (2.1.2.1) 10
	- sumpgranskog av ris/fräkentyp (2.1.2.3 och 2.1.2.3.a) 48
Våtmarker	- tallmosse av ristyp (3.1.1.3) 5
	- tallkärr fattigt-intermediärt (3.2.1.1 – 3.3.1.1) 12
	- fattigkärr av blåtåtel-vitmosstyp (3.2.3.2) 9
	- fattigkärr av starr-vitmosstyp (3.2.4.1) 1

¹Naturtypsindelning enligt *Vegetationstyper i Norden, 1994*. (se bilaga 1)

Naturtypsindelning ²	Areal (ha)
Skog	Västlig taiga(9010) 54

	Övrig skogsmark (9900)	4
Våtmark	Skogsklädd myr (91D0)	17
	Öppna svagt, välvda mossar, fattiga till inter- mediära kärr och gungflyn (7140)	10

² Naturtypsindelning enligt basinventering av skyddad natur, rådets direktiv 92/43 EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (se bilaga 2).

2.3 Beskrivning av reservatet

Haukträsket ligger i Lycksele kommun, ca 12 km nordväst om Kattisavan, 280-300 m ö h. Reservatet utgörs av flacka, myrländiga marker belägna i den nordvästra änden av sjön Haukträsket. Genom reservatets norra del letar sig Grötbergsmyrbäcken sin väg genom skog och över myr ut i Haukträsket. I sydväst finns ytterligare en bäck som har sitt lopp över Rörmyran. Det geologiska underlaget utgörs av basiska, vulkaniska bergarter och jordarten växlar mellan torvmark och morän. Två stora diken och en nybruten skogsbilväg skär genom områdets södra/mellersta delar. Inom avgränsningen finns enligt Skogsstyrelsens inventeringar två stora nyckelbiotoper, den ena på 19 ha och den andra på 9 ha samt ett objekt med naturvärde på knappt 2 ha.

Översiktskarta, Haukträskets naturreservat, beläget mellan Kattisavan och Åskilje i Lycksele kommun.

Skogen i området domineras av myrlänta barrsumpskogar, men växlar mellan fuktigare miljöer och friska moränmarker. Barrsumpskogen är i stora delar tät och skiktad med stor andel klena men gamla granar på 150 – 300 år. Dessutom finns en hel del gamla, plattkronade tallöverståndare. I fältskiktet överväger skogsfräken och blåbär. Grundvattnet står mycket högt, träden står ofta på socklar och underlaget är bitvis ojämnt med blöta håligheter att snubbla i. Död ved förekommer allmänt, mest som

grovt löv och klenare barrträdslågor. Därutöver finns torrträd av både gran och tall. Grötbergsmyrbäcken omges av ett smalt stråk med fin sumpskog. Markfloran där, blir rikare med bl a borstistel, stenbär, midsommarblomster, älgört, fjällskära, blodrot, strätta, åkerbär, bergslok, liljekonvalj, ormbär, violer samt en- och videbuskar.

På de friskare markerna är skogen också skiktad, tät och klenstammig. Gran dominerar men inslaget av tall är bitvis betydande och skogen kan i delar beskrivas som barrblandad. Även här finns ett påtagligt inslag av överståndare av både tall och gran, varav många troligen är närmare 300 år. Det förekommer också en hel del björk samt lokalt allmänt med grov asp och säl. Lunglav är vanlig både på säl och asp. I den södra delen av reservatet, i slutningen ner mot myren finns ett litet parti med en mycket fin skiktad tallskog med allmänt med gamla grova tallöverståndare med brandljud. Vissa av de tallarna är mycket gamla, sannolikt uppemot 400 år. Under-skiktet utgörs av stavatallskog, en relativt klen men tät tallföryngring.

Det kan tilläggas att det även förekommer talldominerade skogspartier med stor andel överståndare i anslutning till myrarna, underlaget är magrare bitvis stenig mark och övergången till myr är otydlig. Klen död ved förekommer mycket rikligt medan grövre lågor och torrträd är mer sparsamt förekommande. Hänglavar finns allmänt i hela området.

Våtmarkerna i området är huvudsakligen små och mosaikartat insprängda i skogen. Merparten är mossar eller topogena fastmattekärr som är trädbevuxna i varierande grad, nästan uteslutande med tall. I de östra delarna ner mot Haukträsket är myren vassbeklädd. Där Grötbergsmyrbäcken har sitt lopp på myren, i närheten av slätterladdan ses bl a björnbrodd, som indikerar lite bättre markförhållanden, andra vanliga arter som noterades är dvärgbjörk, ljung, odon, rosling, blåtåtel, blodrot, tuvsäv, tuvull, kråklöver, hjortron, slätterblomma och fjällskära. Längst i sydväst ligger Rörmyran, en större öppen myr, som även den hyser ett vassdominerat parti. Arter utöver vass som noterats där är vattenklöver, snip, kråklöver, ängsull, blåtåtel, kärrspira, trådstarr, klotstarr, flaskstarr, blodrot, i små torvgölar; sjöfräken, silesår, tätört och dybläddra medan risen utgörs av ljung, dvärgbjörk samt lite vide.

Det förekommer spridda spår av mänsklig aktivitet i reservatet, främst i form av gamla stubbar. I den södra halvan av området, finns utöver en nyare skogsbilväg, två diken samt två mindre hyggen på 2 respektive 1,5 ha. Hyggena är planterade med tall och gran, därutöver kommer en riklig föryngring av björk och säl samt i vissa delar även asp. Det finns en god potential till en rik och varierad lövföryngring, sedan finns ju alltid risken att det ödeläggs av älgen. På Rörmyran längst i sydväst samt i norr på myren mellan sjön och Grötbergsmyrbäcken ligger inrasade slätterlador, läget för dessa samt för vägen och diken framgår av bilaga 4.

Följande noteringar av ovanliga och intressanta arter har gjorts i området (inom parentes anges hotkategori i rödlistan från 2005, NT står för missgynnad och VU står för sårbar): sprickporing(halmticka) (VU), violmussling (NT), rynkskinn (NT), gammelgranskål (NT), rosenticka (NT), vedmussling, granticka, timmerticka, vit-skaftad svartspik (NT), lunglav (NT), skrovellav (NT), stuplav, bårdlav, luddlav,

skinnlav, korallblylav, vitgrynig nållav, vitmosslav, tretåig hackspett (VU), lavskrika (NT), spillkråka, tjäder, järpe, dalripa, grönbena.

3. Skötselområden för naturvärden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i 5 skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i området samt de åtgärder som ska genomföras (bilaga 3). För varje skötselområde redovisas ett antal mätbara bevarandemål. Bevarandetillståndet anses gynnsamt när dessa mål är uppnådda.

3.1 Skötselområde 1, skog, fri utveckling, areal 44 ha

Skötselområdet består av grandominerad skog med stort inslag av sumpskogsmiljöer med övergångar mot friskare mark. Det förekommer mindre arealer med talldominerade skogar bl a mot myrkanterna dessutom finns avsnitt med mer barrblandad skog. Skogarna utgörs redan i dag av olikåldriga, skiktade bestånd med ett allmänt inslag av död ved och gamla träd. Trots grandominansen finns gamla spår av bränder. Hela skötselområdet ska lämnas för fri utveckling, vilket innebär att utvecklingen ska präglas av naturliga processer så som trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Det innefattar även att spontan brand bör tillåtas brinna så långt möjligt inom reservatet utifrån säkerhetsmässiga aspekter. Skötselområdet berörs av restaureringsåtgärder, igenläggning av diken, se skötselområde 5.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen naturskog uppgår till 44 ha.
- volymen död ved uppgår till minst 20 % av det totala virkesförrådet levande och döda träd.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

3.2 Skötselområde 2, skog, naturvårdsbränning - areal 10 ha

Skötselområdet består av äldre barrblandskog, det finns också en särskilt fin del med skiktad tallskog med gamla tallöverståndare. Bestånden växlar även över till mer grandominerade partier, som dock har berörts av tidigare bränder också de. Marken växlar mellan fuktig och frisk. I fältskiktet dominerar fräken och blåbär. Det ingår ett par fuktigare stråk inom skötselområdet. Dessa bör kunna nyttjas som naturliga brandgränser vid en mer detaljerad planering. Skötseln ska vara naturvårdsbränning för hela arealen. Reservatet ligger inom prioriterat område i länets bränningsstrategi. Skötselområdet berörs till en mindre del av restaureringsåtgärder, igenläggning av diken, se skötselområde 5.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen brandpräglad naturskog uppgår till 10 ha
- naturvårdsbränning berör hela området minst vart 100:e år
- volymen död ved uppgår till minst 20 % av det totala virkesförrådet levande och döda träd

- efter brand sker föryngring med i genomsnitt minst 2000 utvecklingsbara stammar av löv- och barrträd/ha

Skötselåtgärder

Naturvårdsbränning skall utföras inom skötselområdet. Förslagsvis kan skötselområde brännas i minst två omgångar. Uppdelningen föreslås för att sprida åtgärderna i tid vilket sträcker ut nyttan av området för brandgynnade arter. En exakt avgränsning för enskilda naturvårdsbränningar tas fram i samband med den detaljplan som görs strax innan bränningen (brandplanen). De utvalda delarna bör brännas med ett för området naturligt intervall, vilket är 50-100 år. Bestånden är mycket oskötta i sen tid och kan eventuellt behöva vissa ingrepp, i form av utglesande huggningar, som gör att de torkar upp tillräckligt för att möjliggöra en bränning. Ovan beskrivna åtgärder kommer att infogas i en övergripande planering för naturvårdsbränning i länets samtliga naturreservat. Det innebär att en prioritering kommer att ske inom tillgängliga resurser, där föreslagna skötselåtgärder kommer att vägas mot liknande åtgärder i andra naturreservat. Någon tidpunkt för genomförande föreskrivs därför inte i skötselplanen. Skötselområdet berörs till en mindre del av restaureringsåtgärder, igenläggning av diken, se skötselområde 5.

3.3 Skötselområde 3, skog, stängsling för att gynna löv areal 4 ha

Delområdet 3 utgörs av två relativt färska hyggen som är planterade med tall och gran. På ett av hyggena är ett antal stora aspar lämnade. Marken är frisk till fuktig och det finns ett varierande men rikt uppslag av löv i markberedningsfåroarna, säl, björk, rönn och asp. Framförallt lövplantorna är hårt älgbetade.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen lövrik naturskog uppgår till 4 ha
- volymen död ved uppgår till minst 20 % av det totala virkesförrådet levande och döda träd
- efter stängsling sker föryngring med minst 1000 stammar asp vårtbjörk, rönn och säl/ha som når en höjd av minst 8 meter inom 25 år.

Skötselåtgärder

Hela eller delar av området stängslas med vilthägn. De eventuella delar som inte bedöms praktiskt och ekonomiskt lämpliga att hägnas in ska föras till kategorin skog med fri utveckling, delområde 1. Om åtgärden prioriteras långt fram i tiden bör en förnyad bedömning göras för att se om det finns utvecklingsbart löv kvar.

3.4 Skötselområde 4, våtmarker med fri utveckling, areal 27 ha

Området består av ett varierat utbud av mossar och fattiga kärr som till stor del är trädbevuxna. Det finns även element som blötare partier med torvgölar samt strängblandmyrar (bilaga 3). Merparten av skötselområdets våtmarker är hydrologiskt helt intakta. Undantaget utgörs av några mossedominerade partier i reservatets centrala delar som genomskärs av diken. Dessa delar föreslås för restaureringsåtgärder, igenläggning av diken, se skötselområde 5. Därefter ska de restaurerade myrarna tillsammans med skötselområdets övriga våtmarker utvecklas fritt utifrån naturliga hydrologiska processer med de strukturer och artsamhällen som hör dessa naturtyper till.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- arealen våtmarker uppgår till 27 ha, varav trädbevuxna våtmarker utgör 17 ha.
- volymen död ved på de trädbevuxna våtmarkerna uppgår till minst 20 % av det totala virkesförrådet levande och döda träd.
- Hela arealen har en ostörd hydrologi

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

3.5 Skötselområde 5, diken som ska läggas igen, längd ca 1300 meter

Skötselområdet utgörs av tre större diken i reservatets centrala del (bilaga 3). Skötselområdets angränsande skog och våtmarker ska restaureras genom att diken fylls igen helt eller delvis, på strategiskt utvalda platser. Den samlade längden på befintliga diken inom reservatet är drygt 1 300 meter. Eventuellt kan den skogsbilväg som leder genom reservatet påverkas av åtgärden. Av det skälet bör man tillåta möjligheten att ha kvar en del kring vägen som ett avbärande dike. Efter igenläggningen av diken uppgår skötselområdet i omgivande skötselområden. Åtgärden utförs för att återställa en naturlig hydrologi i det skyddade området. Den ska dock vägas mot restaurerings- och skötselåtgärder i samtliga reservat.

Bevarandemål

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- området har en återställd hydrologi att jämföra med ostörd hydrologi till minst 90%

Skötselåtgärder

Igenläggning av diken. Åtgärden ska i första hand utföras längs hela dikeslängden (ca 1 300 meter), eller i andra hand på strategiska platser. Åtgärden tidsätts inte eftersom det måste göras en prioritering av samtliga restaureringsåtgärder inom tillgängliga resurser.

4. Skötselområden för friluftsvärden med mål och åtgärder

Hela reservatet redovisas som ett skötselområde med avseende på friluftsliv och anläggningar (bilaga 4). Besöksfrekvensen till Haukträsket bedöms bli låg.

4.1 Skötselområde för Friluftsliv och anläggningar Det övergripande målet för friluftslivet är att området ska nyttjas utifrån dess naturgivna förutsättningar. Skogsbilvägen som löper fram till och genom reservatet är fullt farbar men inte av högsta kvalitet. Det finns goda möjligheter att parkera längs befintliga skogsbilvägar varför det inte är motiverat att anlägga en speciell P-plats, särskilt med hänsyn till den förväntat låga besöksfrekvensen. Två stycken reservatsskyltar bör monteras, lämpliga platser dessa, visas i bilaga 4.

Mål

- Det ska finnas två väl underhållna, mindre informationsskyltar, med en beskrivning av naturmiljöerna, föreskrifter för allmänheten samt en karta över reservatet med lägesbeskrivning av skyltens plats.

Skötselåtgärder

- Montering av informationsskyltar.

5. Övriga anläggningar

Inga övriga anläggningar finns inom reservatet.

6. Nyttjanderätter

Jakt och fiske får bedrivas av jakt- och fiskerättsinnehavare enligt gällande lagstiftning och i enlighet med reservatsföreskrifterna.

7. Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

8. Sammanställning av skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Var	Prioritet
Naturvårdsbränning	Skötselområde 2	2
Stängsling för att gynna löv	Skötselområde 3	1
Igenläggning av diken	Skötselområde 5	2
Montering av informationsskyltar	Se bilaga 4	1
Målning av reservatsgränser	-	1

9. Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av området utförs av naturvårdsförvaltaren och ska dokumenteras skriftligt. Tillsynen innefattar, utöver en besiktning av att reservatsföreskrifterna efterlevs, även alla anläggningar, utmärkningar och skyltar inom reservatet. Uppföljningen ska ske varje år. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

Uppföljning av skötselåtgärder

I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning. Vidare ska även kostnaderna för åtgärderna noteras.

Uppföljning av bevarandemål

Områdets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån reservatets skötselområden och enligt den indelning i naturtyper för basinventering av skyddad natur som presenteras på kartan i bilaga 2.

Kartbilagor:

1. Naturtypsindelning enligt Vegetationstyper i Norden
2. Naturtypsindelning enligt basinventering av skyddad natur
3. Skötselområden för naturvärden
4. Karta över infoskyltarnas läge samt kulturhistoriska spår.